

Предчислениe и
друга упутствова-
нія прінма
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плацу
Ngo 285. и сва-
ко Цесаро Кра.
Поште Чинов-
ничество.

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Сонгіс.)

ПЕШТА.

Неделя

12. Септембра. 1843.

Год. III.

ПОЗДРАВЪ.

Хвала Богу Создателю,
Скоротеча живи,
А не хвала Вѣстителю,
Што га с' Мртви числи!

У црно є Родолюбце
Вѣсть смрти завыла,
Суза намъ є веѣ' и Лице
Наше овлажила.

Мыслен' да є Скоротеча
У Красной Младости,
Тек' дарованъ намъ изъ Беча,
Преданъ веѣ' трулости.

Хвала Богу кадъ Я ніе,
Но Мы у Книжеству,
Сад' се опетъ перѣ вые
Свуд' по нашемъ Сербству.

Мы повратакъ твогъ живота,
Честитамо сада,
Да ти расти Жаръ, Охота,
Желнѣмо свагда!

Докле Жаркогъ Сунца трае
Серблѣмъ долазио
И да т' ревность твоя сле
Родъ се изразио!

У Фелдварцу 26. Августа.

Леонтіе Михайловичъ
Парохъ.

ТВЕРДОКАМЕНИЦА
И АНГЕЛСКІИ ДОМЪ.*)

(Новелла отъ Ф. К.)

У предѣлу разрушенны зыдова твердинѣ Твердокаменице назване заустависе мало єдно дружество отличне господе и дама. Сломлѣна кола, коя су више отъ єдногъ сата требовала времена да се поправе, задержи їй у варошицы Б. Да бы се дакле дуже овдѣ задержаванѣ избѣгло, то предложи имъ єданъ Рудокопія Чиновникъ, да походе при тако пріятной ютрошишой ладовини со-сѣдне не дѣлко находеїесе Развалине, зашто варошица ништа у себи тако штогодь имала ніе, што бы за путнике вредно было видити и разпознати. Ово нѣгово предложенѣ две дааме, кое су пуне быле романтически мыслій, таки, и радо одобре. зато за путь пропытаю, и одма се крену. Но наскоро кадъ веѣ' изкривуданомъ путаньомъ на узвышенный холмиѣ' пужоподобногъ брега приспѣду, и са свакимъ смиреніемъ на траявый трунъ Развалина погледе, то їй овай истина тако одвеѣъ са удивленѣмъ неусхити, ал' ѹй ипакъ задовольи.

Садъ уморне обадве дааме посадесе на єданъ камень, а мужки опетъ яко свое ютроши є' ціаре пушити зачну.

„Како бы то было,“ смишено се, рекне єдна отъ ныні дейю, кадъ се господину Рудокопинку кои ціару непушаше, окрене, — „ка-

*) Две брежне Развалине близу Карлсбада, єдномъ зильомъ отпринике єдана отъ друге удалѣне.

ко бы то было, кадъ бы нась вы господине у-
кратко што то о овымъ зыдовима преповѣдши
увавѣстити хотѣли." На кое онъ улагаю-
ћисе таки поклонивши юй се предусрѣт-
нею:

"Ако ме Вы, господичие Емма! стро-
гой критики не ће те подвергнути, то ћу ра-
до срећу покушати, да бы Вамъ тай че-
тверть часа, кое Вы за повратити нужну
къ возвратку снагу потребуете, пократіо.
Само Васъ молимъ, послушайте ме bla-
госклонно. Дакле у име Божје и Богоро-
дице."⁴⁴

Ріттеръ Сігмундъ као усамљений гав-
рантъ угњѣздишесе у твердиници "Твердо-
каменица" зовомој, коя премъ као мале-
на да є мало мѣсто занимала, то инакъ
нѣму се представляше великомъ и простран-
номъ быти зато, што ю є онъ самъ сам-
цьтъ обитавати морао; будући да никако-
ве юшти домаћице не имадаше, коя бы му
пусте шуплѣ ходнике са веселымъ и разга-
ливаюћимъ животомъ испунивала, а и съ
цѣлымъ замкомъ као права домаћица бод-
ро све надгледаюћи и управљала, и нѣму
съ нужднимъ послугама свагда притерчава-
ла. Зато дакле рѣдко се кодъ куће дао и
видити, него све кое кудъ по околини тума-
раше да бы ратуюћи са своимъ прательни-
ма, ма и съ модрицама себи штогодъ отъ
њинъ уgrabio и донео.

Едаредъ яшаše онъ са посѣщенија јед-
ногъ у Лабудбрегу учинѣногъ на коню ку-
ћи. И кадъ уиђе у густу шуму, крозъ којо
є юшти поль дана до свое твердинѣ яшти
морао, то отпусти коню узде да бы се лак-
ше и безъ сваке сметнї са мыслима у мрач-
ной овой шуми борити могао, кое бы га
са сравњиванѣмъ опасне погибели на Лаб-
удберду, и самоће коя га опетъ у њего-
вомъ двору очекуе, заплетати могле.

Но изненада тергне дубогозамышлѣн-
ногъ снивателя у помећь зовећий гласъ. За-
оваковий звукъ ни једногъ правогъ Ріттера
уво небыяше глуво, а юшти манѣ, кадъ се
овай изъ женскогъ герла произилазити чуо.
Берзо Сігмундъ скочи; одма са сајнымъ и
голымъ мачемъ провуче се крозъ сметајући

му гермъ, и наћесе на светліемъ мѣсту, гдѣ
особито једно позориште усмотрити.

Млада једна даама, красна, као — и
свака Херойкиня у Романима, побѣгла је
была за растово једно дебло, гдѣ се бранила
отъ свирѣпогъ медвеђегъ загерљеня, који се
са промуклимъ мумланѣмъ, кое юй наравно
није као любовно изјасненіе, звонило, трудя-
ше да бы је присвојо. Јакій засјекъ обрати
овогъ нападника противъ Ріттера; сада слѣ-
доваше мало бореніе, и дракављи юнакъ на-
скоро наћесе на трави у крви огрезнутъ.
Између кога бореніја приближи имъ се и
сопутникъ дааме, који је самимъ порекломъ
Ріттеръ био, и Избављница преповѣди, бу-
дући у време бореніја није се обнезнанила
была, да је она тихо отъ медвеђа тако из-
ненада нападнута была, да је једва времена
добыла домыслитисе да се измаќне и за-
дерво заклоне, откудъ ће се бранити моћи
противъ звѣра: кое изказавши таки са найве-
ћомъ благодарностю предусрѣтне освобо-
дителя, у чему се такоћеръ и љењъ сопут-
никъ, који се изјави, да је Ріттеръ изъ Анге-
лограда, съ љиомъ согласи.

Сада се кони доведу, и Сігмундъ по-
могне лѣпой Страдалници у сѣдло се по-
пети, пакъ таки безъ свакогъ далѣгъ уштер-
ба крену се, и наскоро домашесе равнице,
којомъ путуюћи мало поразговарајуће, по-
томъ Ріттеръ изъ Ангелограда купно са
својомъ покровителницомъ растависе отъ
нашега Сігмунда, при којемъ растанку обое
изјаве му велику жељу да су га ради у љио-
вомъ твердокаменитомъ замку који данъ ви-
дити, пакъ прателски га и почастити.

Юшти налазимъ овдѣ за нуждно и то
примѣтити, да се на исто мѣсто, где је Бер-
та (тако се она зваше) чрезъ Сігмунда изъ
медвеђи ноктију избављена, кадъ се добро
отъ шуме изк'рчило, једно сеоце населило,
које за споменъ дивнога тога догађая "Ме-
двѣђонокатъ" названо буде, пакъ и данасъ
исто име носи.

Отъ тога дакле времена Сігмундъ, нашъ
Херой, чисто се у новъ животъ пресели.
Свака му се мысль само на Лѣпойку Берту,
и на срећу относила, коя бы га обасяла,

кадъ бы му се благопостїштовало ю за супругу узети и къ себи привести. Но на противъ, овому опетъ верло мало надежде даваше, што бы му, може быти гордогатый нѣнъ отацъ, као сиромашному женику, кои само єданъ малый замокъ посѣдава, у томъ на путь стао, и кїери свое руку отъ нѣга заиста отвратіо. Онъ є често на коню посѣщтавао старогъ Богомюба, и свагда све више налазаше, да замокъ у коемъ Берта съ пословы се занимаше и ткаше, съ пунымъ правомъ свое име заслужуе, и найпослѣ толико у своме лову успѣда она нѣму као простодушномъ младићу та-коћеръ и свою спрама нѣга любовь са руменимъ образима изјави, и освѣдочи.

Но старина, добро ово примѣтивши, да се честа Сигмундова посѣщенія само укращене кїери нѣгове ради чине єданпуть јој са строгимъ речма изјави, да се онъ, премъ да є Сигмунду Риттеру за нѣгову учинѣну заслугу весма обвезанъ, опетъ никадъ склонити неће, као Просјаку једномъ перстенъ отъ драгогъ камена на перстъ метути, кое бы смѣшице приода, текъ онда могло быти, кадъ бы онъ безъ да бы крозъ капіе или преко зидова нѣговогъ гнѣзда и мога града долазіо, пакъ у самой персони дѣвицу просіо.

Ово Берта чувши плакаше за нѣко време, а потомъ даде на знанѣ свомъ вѣрномъ Заручнику, како є нѣнъ отацъ твердо заключио ю за нѣга никадъ недати, чрезъ кое су сва надежде условія, што се онъ вѣрно завѣштао био свою руку съ нѣномъ скопчати, изчезла.

(конацъ слѣдуе.)

ХРОНИКА ПУТОВАНИЯ. ПУТЬ ПО ДАЛМАЦІЙ.

3. ПУТЬ ОТЪ СПАЛАТЕ ДО ДУБРОВНИКА.

(продуженіе.)

Рагуза, некадъ Ракуза, отъ Славяна Дубровникъ, отъ Турака Папровнихъ названа, водн име свое отъ речи Рокка или Рак-

хіуза, кое у земальскомъ тамошнѣмъ говору стѣну или пештеру значи. Речь Дубровникъ долази отъ дубраве съ којомъ Славяни шумный предѣлъ означаю, коя є овдѣ нѣгда и била. Кадъ се съ крова торня Мінцето или съ градића Лоренцо гледа, то варошъ подоста изгледа као овалъ (округла као яе), којъ отъ юга и сѣвера тихо на брегъ пеняюћасе предградіја Пілле и Плоце сочинjavao. Найвећи пунктъ є у овомъ овалу напредсказаный, на сѣверо восточномъ окружногъ зида угло као каквый исполнѣнъ уздижућисе торонъ Мінцето, когъ су године 1806. Црногорцы многократно освоити покушавали. Отъ други торона само погдинкои высину околногъ зида кои є на много места већ доста покваренъ надвysую. Са тврdomъ земљомъ варошъ є къ сѣверу капіомъ Пілле, къ юговостоку капіомъ Плоце сојужена. Две друге капіе на южной страни воде къ пристаништу. Долна се отъ овы, која се недалеко отъ Дожана налази, именуе Каџија Пескаріа, а горња кодъ царске Плац-Команде Капіја Пунта. Съ Капіомъ Пескаріје сојужена є Кап. Пілле врло правилнимъ, понайвише отъ три ката высоки домова состојимъ се широкимъ Корчо названимъ сокакомъ. Онъ є до 400. короклаи дугајакъ и раванъ съ моремъ. Съ њимъ се успоредију єданъ но ужий сокакъ, кои средоточје вароши сочинjava, и ю на две готово єднаке половине дели. Прочи су сокаки понайвише уски, неуредни, и са више лежећимъ вароши частма многимъ малимъ степенима сојужени. Вообщте у свима, да, и у самимъ мрачнымъ сокакцима влада чистота найвећа као што свака кућа свой собственый отходный капаљ има. Бреја Сергио, кои се по свимъ странама вароши распостире и понечемъ нѣнъ изгледъ помрачава, има на высини својој градића Јмперијај названий, кој є, као што му име означава, отъ Француза основанъ по ње свршенъ. Великолѣпашъ є изгледъ съ коимъ се са вр'а овогъ готово четыръ стотине и полъ стопе високогъ брега на море, варошъ и нѣне окoliniе, као и на оближња места удовољити може.

ПИСМА О СИБЕРИИ.

(отъ Павла Шица.)

ВТОРО ПИСМО.

У варошима Губерніе ове живе духовне и гражданскe власти; духовне у Тоболску, Томску и Іркучку, а гражданскe само у првої отъ овы и последньой. Система духовногъ Правленія ни мало се не разликує отъ системе у Руссіи, окромъ, што се меѣ свѣштенствомъ Сиберіе и міссионери за невѣрне налазе. Но гражданско се владѣніе отъ оногъ у Руссіи суштегъ само унутрашньомъ своіомъ організаціомъ разликує.

У варошима исте Губерніе налазесе Монастыри са Семінаріама и другимъ воспитателнымъ заведеніяма. Сваки, како у Семінаріама и монастырима опредѣлено теченіе со врши, добія по способности своїй црковна званія; но гдикои ради учения лѣкарства у Всеучилишгѣ Казанско иду. Осимъ тога налазесе Гімназіе и друга воспитателна заведенія. Камените цркви добро су сазидане, и унутри богато украшene; приватни домови редко су отъ камена него понайвише отъ дрвета али добро сграфени: друмови некалдрмисани, но тротоари су (патосъ позрай кућа) отъ дрвета. Начинъ живленя чиновника, а и нижи, кои су се у Сибери родили, рavanъ є у свачемъ онимъ, кои у Руссіи Европейской живе; богатіе госпе прибавляю себи моде изъ славне вароши, проче се у свомъ оделу по собственномъ вкусу и стану управлюю.

У недельне и велике праздничне дане отмѣнніи по вароши возу се по шетняма: у лето се проходжаю у явнымъ баштама, излазе котликомъ отъ Теа снабѣни извань вароши, или посѣщаваю саимке (салаше) кое се не далеко отъ вароши налазе. Ове саимке као место увеселително, или мајорови служе, гди се земледѣліе и пчеловодство води. Оне се само у варошма Губерніе, а ови нарочито у варошима и селама окружія налазе.

Купцы су найбогатія и весма занимаюћасе класса у Сибери; отъ кои неки

(продуженіе слѣдуе.)

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
С
А
Б
И
Л
И
О
Т
Е
К
А

тровину съ кіахтомъ воде, съ Правлениемъ ліфернске уговоре скопчаваю, походе годишнѣ вашаре отъ Ірбіта и Нішегорода, у соображенію съ главнымъ варошина стое, и снабдѣваю жителѣ са свима потребама живота и луксуса; а многи и за злато распитую.

Ніовъ начинъ живленя мало се различує отъ оногъ стары Руски тговачки фаміліа у Руссії. Тговчики (міешчани) воде тговину, но у много маньой мери, и своимъ начиномъ живленя подражаваю купце. Цеховнє, понайвише, изъ Russie населеніе люде сочиняю рукодѣлцы, но у веома се маломъ числу налазе, што често штете и тегобе приузрокуе. Ове исчислене овде классе: Чиновници (духовніи и мірскіи), купцы, тговчики и цеховні люди, сочиняю до стга строго разликоване части варошки на селбина.

Окружне вароши якосе разликую отъ вароши Губерніе: овде се особитый животъ и дѣланѣ види, овде, као и на селима Си берія се у свомъ првобытномъ и свойственномъ виду показуе. Цркве отчасти камените отчасти дрвене, есу просто зграђене, домови су изузимаюћи правителствена зданія, сви отъ дрва. Кодъ чиновника и купца овай є унутрашній строй: Кућа обично има два ката, долњій є за Економију опредѣленъ, и у своду има отворъ, крозъ кои се посредствомъ степена у горњій катъ долази, гдје се собе за пріманѣ фамиліе и дочеканѣ гостію налазе. Докъ се ћело преправи, остае отворенъ, после се затвори. У долњемъ кату піесе тей, и обѣдуе.

Неки домови имају само јданъ катъ, но после отдељну куйну. Собе немају никаквогъ штукатора, него се найпре смѣсомъ некомъ отъ иловаче, песка, балеге и сечены коньски длака покрываю, па после се крече. Патоси су чисти, бели, и перусе крупнимъ пескомъ; обично се цыглама патоше. Утвари су сасвимъ просте отъ дрвета, и обмазане црвеномъ и плавомъ бојомъ. У собама гостиличкимъ налазесе огледала, астали, софе, наслоне или друге столице съ ястуци, кои су ћицомъ обшивени. Люди иду про-

сто, но чисто обучени, одело и чарапе рукодѣлцы или кућевни люди спрвляю. Жене понайвише праве себи альине.

Путованѣ ћа вашарѣ у животу Сиберца свагда чини епоху. Кола, посудье, тальице, све є сасвимъ просто и неукрашено; редко се налазе Дрошке на Federu. Вашири обычно бываю само у праздничне дане, гдји се раана изъ оближныи места уноси, коя є у Сиберіи отвећь евтина. Јданъ пудъ (40 фун.) ражкогъ брашна коштуе 20 до 40. копіека, пшеница 50 копіека до 1. Рублѣ; јданъ пудъ говејине $1\frac{1}{2}$ до 2. Рублѣ; јдо теле 3. до 5. Рубля, јданъ клафтеръ брезовогъ дрвета $1\frac{1}{2}$ до 2. Рублѣ. У варопнима окружнимъ малосе купаца налази, понайвише су тговчики, кои се пиларенѣмъ занимаю. Ковачи и дувћери есу јдини рукодѣлцы у окружнимъ варопнима, и животъ имъ се мало разликуе отъ живота земљедѣлаца.

(продужене слѣдуе.)

МІНЕРВА.

Између свио богова и богиня јдина є Мінерва имала то првенство, безъ иаквогъ спольногъ додира у глави Юпітера произведеной быти; дакле є и непосредственно на човечје душе дѣйствовать могла. За смртне наставити и упутити нити јој требало преоблачения, ни обсенјаваюће обмане. Меркурји јој усхте позаймити врулу, но она отбацивши ову, коя текъ више уво него срце дира, сприобщитисе непосредственно научожельнымъ душама, кое и њену вредность познаду, и муучећи јој видъ возлюбе. Она научи Питагору муучати, и мыслити; безъ будногъ саняня открые му законе вселенне, и отвори му уши за свако согласие. Одушевљеногъ Платона уведе у царство душа; покаже му державу богова, и саму небесну любовь. Брута и Сципиона наоружа съ иўнимъ непробијемъ штитомъ, и улје у ныи чувство, не текъ отечество но и добродѣтель любити, а зависи презирати, и чрезъ ове зависи зміевидне власн побудитисе къ веной јошть добродѣтельни. Тога ради метне

Медузинову главу на свое преси, и даде Фурії небесну лепоту. Са своимъ бойнымъ коњемъ, кое въ кадгдъ исполине обарало, удари по стѣни, изъ кое произиже благотворно маслично дрво. Съ лисицемъ овога дрвега увѣнчавала є она, не побѣдитель непріятеля, но добротворе людске, а найрадіє є оне увѣнчавала, кои су кадри были, себе, т. є. свое страсти надвладати, и кои су са сами собомъ у миру живили. И овако награждаюћи, никакву разлику ніје међу людма чишила, т. є. ніје гледала ни тко є, ни шта є, ни кога є возраста. — Она є роба Епікетова као и самогъ Марка-Аурела на утруженномъ му престолу съ нимъ увѣнчавала; и у внутренность душе ливала имъ масло небеснога мира. Такође и женскій родъ удостоявала є она сестрійскогъ свогъ призренія; она изнапила є не за ныи него у ныма све вештине радиности и тихоћ домаћегъ приљжаня. Съ Ненелопомъ ткала є ићину скромну альину, и оживляюћи са сузама у ићиной трипельвой надежди. И ћеке благородне ићинога рода обучавала є и саму смрть презирати. Дала є Ари ножъ у руку, и Порције углѣнъ обратила є у усјеный Нектаръ. Ићиница пакъ наибольшимъ любимцемъ, мужевомъ и женама дала є свой образъ невиности. Као побѣдителница покажесе садъ на Олимпу безъ гордости, у ићиной смиреномучальивої величини. Юпитеръ јој преда човеческій родъ, о комъ є она највеће заслуге имала, и она себи избере, покрай небесны веселостій, земљо, за ићину тихо и поуздано обиталиште. Найрадіје она обитава кодъ разсудљивы и занимљивы мудраца, и радујесе тихой срећи доброгъ воспитана, и домаћегъ дѣлателногъ живота. Збогъ овогъ ругала јој се скитаюћасе Венера называюћи ю мрачномъ совуљомъ; али сама судба пошљ јој као јединой и наибољей испунителницы ићини совѣта једанъ знакъ отъ најстаріј видова, Свінка, као кипъ сакривене мудрости.

Јошти гдигди сведе на земљи у мрачности налази се твое Царство о велика Богињо! О да бы ово обштега свѣта постало Царство!

КУРІЛОВА КАПЕЛА

Изъ Подивина (у Морави).

Немогу пропустити да вамъ отовудъ ићеколико верстїй не пишемъ, будући да є мѣсто ово за древность Славянску велми важно. Како ми є отъ радости сердце затрептило, кадъ самъ на ону земљу наступio, по којој су ићегда наши Славянски Апостоли „Куріль и Медој“ ходили, и не безъ погибелне живота имъ опасности нашимъ Предцима науке ясніјегъ вѣронсповѣданія предавали. Јошти иљово воспоминаніе живи у сердцима благодарногъ овдащићегъ народа. Первый мой коракъ управio самъ овдѣ къ подземной Капели „Курілка“ названой. У коју, по каменитымъ степенима, коихъ до једно 10. биљше, кадъ унутра ступимъ, то увидимъ, да самъ у окружлу отприлике 4. хвата широку а 3. хвата високу церкву ушао. Справа улазка налазише па зиду распятие Христово, предъ коимъ є скаміа, гдѣ 1813. год. нашъ незаборављенији Епіскопъ Гиндль клечећи свагда се Богу молio. На средъ скоро Церкве находите студенацъ, и надъ пыниме труло, споља гредама покривено.

У овој су церквицы святы Апостоли Куріль и Медој побожне законче обряде отправљали, и водомъ истога студенца тайну сватогъ крещеніја дѣлили. Перви су се Христіани овдѣ скупљали, но када су ићи Поганици овдѣ затекли, то погинуше у реченомъ студенцу. Јошти пре 50. година вадили су Подивинији изъ овога кладенца верло много човечески костијо, кое су потомъ торжествено у гробљу погребли. Стари Подивинији преповѣдају, да су пре многи побожни путници овамо па показаніе (проштенѣ) долазили овдашњої води чудотворну силу приписиваюћи, и зато јо „Светомъ Водомъ“ звали.

Пре 20. година отприлике употребио є ићка господиња ову Курілку за подрумъ, у којемъ є највише кромпире держао: али я васъ увѣравамъ, да ће иста Капела пакторо достойніјо и приличніјо важност задобити, и чрезъ то ће се наново и воспоминаніе сватихъ Славянскихъ Апостоловъ пробудити. Пречестный господ Архідаконъ Подивинијскій добио є већъ дозволенѣ, да обнови ову церкву: на кое господ. Семлеръ, Холомочкій Гражданинъ поклони 100. фор. сребра, а Ньюова Свѣтлость Князъ Лихтенштайнъ, као завѣтникъ, обећао є такођеръ подпомоћи. — Путуйте онамо Славянски юнацы, и окрѣпите сердце ваше водомъ смертю

ваши ирадѣдова посвѣненомъ, да и вы будете преправи-
ни за истину истый животъ жертвовати.

(Даница.)

ИЗГЛЕДИ НА СТАЮЋИ ВИНОБЕРА НАШИ ТЕК. ГОДИНЕ.

Многи се Шинери туже да съ преправлянѣмъ празніи Судова и наручбие за идућу бербу много мање посла нег' лане имаю; кое имъ свакій лако вѣровати може, кадъ се само опомене прошасте године, како су се гомилама наручена бурадъ, на сва изокола места изъ Пеште носила, и преко свег' тога; многе су лане Виноградске газде и Винодѣлцы у околности нашей по двали путь каје отакати морали, да бы само кљукъ преватити могли; а ове ће године, гледајући на малене и штрклясте и зелене гроздове, многе каје и суве остати. — Само јоштъ то отъ Бога желимо, да бы на съ јоштъ за једно 14 дана съ тако тоналымъ и лѣпнимъ временомъ помиловао као што є отъ посл. Пешт. вашара до садъ овде све једнако было; не бы ли баръ и ако є мало, дозрело намъ. Као што се пакъ по Будимскомъ предѣлу виде, Виногради, свободно се на прамъ ланьске бербе, овогодишња у трећи таљ, или највише у полакъ рачунати може. —

Говори се да ће берба овде около 23 Септемврија вообще почети. Цѣна є кљука овогодишњег јоштъ неопредѣлена, но толико чуемо, да се напаје около 3 до 4 фр. у шайну. —

На Пештанской каменарії (*Steinbruch*) гди є грођеље много зрелје него на Будимской страни и у Ст. Андреј; а то зато, што є овдѣ земља песковита, увѣк се овогъ грунта кљукъ 3 до 4 фр. скупље продае.

О берби є обичај у Будиму, кадъ кои притяжатељ виноградскїй плодъ свой, ма и најевтиније прода, да само десетакъ плаћа, а купацъ о собственномъ трошку мора обрати и свезти. У Ст. Андреј пакъ, ако притяжатель намѣри кљукъ продати, то га мора о собственомъ трошку и обрати, пакъ на возионицу (кој се обично у 20. до 22. акова рачуна) пошто се кадъ купује продати.

Д.

КЊИЖЕВНА ИЗВѢСТІЈА.

(изъ Сербіе).

Кратка сващена Историја, и краткиј Катихизисъ, за употребленіе учеће се иладежи у Књажству Сербіе

съ благословеніемъ Г. Архиепископа и Митрополита Петра. У Београду, у Типографії Књажства Сербіе 1843.

Ове двѣ книжице, кое су подъ надзираниемъ И. В. Г. Митрополита састављене, прописане су Попечителствомъ Просвѣштенија за основне или нормалне школе отечества нашегъ. Одликују се изборомъ предмета, понятніомъ лакосћу за малу дѣчицу, а особито чистымъ, лѣпымъ, краснымъ, србскимъ језикомъ. Кадъ на онай, старий Катихизисъ погледамо, кои се по нормалнимъ школама у Аустрији и данъ данашњији предаје, и кои се докко и у Сербіи употребљавао, колико съ једне стране жалимо, да у Аустрији, гдѣ науке на свакомъ језику напредују, никомъ вије на памет пало Катихизисъ по духу времена за учећу се младежи саставити, толико се съ друге стране радујемо, да Сербіја у смотренію културе и образованіја напредно корача, и да ће осталој браћи Србљина као што сада съ Катихизисомъ и свештеномъ Историјомъ, тако у будуће и съ другимъ учевнотъ рода предметима за образацъ служити.

Подунавка.

(коначъ слѣдује.)

ПУТЬ ПОСВЕТУ.

Еданъ Енглезкій Официръ, Протестантъ, кои се у Ірској налази, приповѣда, да многе у Ірској фамилије, отъ како су на свѣту, никадъ ни су меса окусиле: къ чему јоштъ припадаје, да онт многе Римокатолическе Свештеннике лично познае, кои су тако сиромаси, тако убоги, да себи ни чарапе ни за зими, а јоштъ мање за лѣто, купити у стану нису. — Ова дакле најова сиротиня, којој чинило бы се да у свѣту нема пара, одвеће е противна блистательной сјности и прекомѣрномъ раскоши многи Енглезки Владыка.

Фома Савелљ, Лѣкаръ и Профессоръ Лѣкарства у граду Колумбіи, кои лежи у сѣвероамериканскимъ свободнимъ Државама, као ревностнији једанъ Сочленъ „Друштва Воздержанија“ потрудио се на великомъ формату изобразити и извјести внутренности желудаца оны людји, кои умѣreno пју, кои више пју и кои се често препилју, и доле подъ нима съ велики писмены написао је. „Погледайте Пјанци, како ће се вакоро съ вашимъ желудцима догодити, ако отъ пјића не престанете!“ Прјатељи и любитељи воздержаніја таки су дали ова изображеніја по гостилиницама и крчмама разнети и на дуваръ попрекивати; и чује се, да су се отъ тогъ времена многи Пјанци на умъ узели. О да бы се таковій човекъ и кодъ насъ наша! — —

Сафіръ у Берлину нѣкимъ отличнымъ гнездавцемъ, кои се никакъ небрію, него су сасвимъ заражене браде попушкали, и кон су предъ вѣмъ сѣдили, рекне: „Моя Господо! Быффонъ е једанпуть рекао, да се маймуњъ само тымъ отъ человека разликує, што на ногама листова нема, а обликъ му е длакама зараженъ: но данасъ та е разлика по вѣной части престала.

Парізки Листови числе 50,000 Особа, кое у Французской отъ „Права“ живе; сирѣчъ 6,670 Адвоката 3,569 Повѣренника, 10,300 Натарона, 8,206 Судейски Вѣстника, и преко 20,000 Судейски Чиновника.

У Паризу 10. Августа рим. увече између 9. и 10. сати изненада непрегледный лептирова рой спустивши се доле сведомове, сокаке и бутіче отъ Конкордійнилаца до Маделайнскогъ сокака прекрили. Сви шетаоци, особито при кафана находити се, ни су се отъ лептирова довольно могли бранити. Хилјадама ини нападали су на кандила, у којима је гасъ горео; такођеръ и по асталима на ладноледъ (гифорност), и сорбетъ гомилама настрали су. Келнери ишта друго ини су могли чинити, развѣ што су мртве лептирове скупљали и счисавали; а многа деца очетъ на полу по сокацы исте хватали и газили. Овай је ловъ лептирова више отъ једногъ сата траја.

Човекъ једанъ носећи изъ Париза запалителна дервица, малъ ће у путу жертва свога терета постао. Онъ ходећи запије за једанъ каменъ и падне на земљу. Дервица тресомъ овакъ упалесе, и наједанпуть обузме овогъ сиромаха пламенъ; кон бы га зацѣло утамањо, да ће на срећу нѣгову другиј Сочеловѣкъ напишао, и ће нѣму у помоћь притерчао, и сретно му отъ поғиблногъ пламена животъ спасао.

У Генту је Монастырь Калуђерица (Ферезианица) скоро савъ изгорјо. Ове, сходно строгомъ ныногъ Реда правилу, неусхту и једногъ човека унутра пусти-

ти; зато людство, кое се скучило было да гаси, морало је разбити монастырска врата, па ипакъ само Владика је у стану био, ове дааме изъ погиблногъ пожара удалити.

ХОДЪ НОВАЦА НА БЕЧКОЙ БЕРЗИ.

19 Септ. р. 1843.	Сребро.
Металь.	а 5 % 110 5/8
"	а 4 % 100 5/2
"	а 3 % 76 1/2
Заемъ одъ 1839.	, 288
" " " 1834.	" 730
Банкакије Комадъ.	" 1644
Естерхазинъ Лозъ.	" 53 3/4
Цирски дукати.	" 102 3/4

БЕЧКА ЛУТРИЈА.

ОТЪ 20. Септ. р. № 73 66 54 35 22

Вућићесе 4. Октом. р.

Цена ране 22. Септ. п. р. на Пешти.
пјаци, меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лонг.
Жито.	108	100	90
Наполица	68	64	60
Ражъ.	56	54	48
Чамъ.	50	48	45
Зобъ.	40	38	34
Кукурузъ.	90	85	75
Проя.	80	—	—
Жута каша	—	—	—

Станъ дунава у Пешти.

22. Септ. п. р. 5'. 4". 0"".

УМОЛЕНИЕ.

Отъ стране Учредничества П. Б. Скоротече умолявајуose сва Пун. Т. Господа Предчисленици, да бы благовременно или по сходнымъ и сигурнымъ приликама, или по истымъ ц. к. Понтама, отъ коихъ Скоротечу пријмаю подъ собственнымъ Атрессима новце за ово теченіе као предплату на нась благоусердствовали оправити; будући су намъ ови одвећь нуждни, што се овамо као Типографіја и сви други нуждни трошкови напредъ плаћати мораю.

Издаватељ Димитріј Јоанновић. — Учредникъ Димитріј Теодоровић
(Rosen - Platz. № 285.)

У ПЕШТИ словима Баймоловимъ